

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy hére.
 Negyedévre

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

A háboru.

És az orosz forradalmárok.

Megindult megint az előnyomulás Mukden felé. A japánok hadműveleti szünete csak látszólagos volt. Kuroki tábornok csak jelezte az előnyomulást, amit persze Kuropatkin észrevett és a hadicselnek nem ült föl. Most az agyafurt japán főhadvezér más tervet eszelt ki, amelynek eredménye az, hogy elérkezettnek látja az időt a főhadserggel való előnyomulásra és ez — úgy látszik — már igen komoly dolog.

Eszerint Kuroki tábornok nem fél attól, hogy az orosz hadsereg éket vert a két japán jalui hadserege közé és igen nagy eréllyel indította csapatait Mukden felé. Hajcseng irányába tolják előre a japán haderő egy részét. Pétervárott pedig az a hír van elterjedve, hogy Kincsu mellett véres csata volt. A japánok rohammal támadták meg az orosz hadállást, de az oroszok a támadást visszaverték és ellenségeiknek súlyos veszteséget okoztak. Ezt a hírt azonban valószínűleg Pétervárott hangulatkeltés végett terjesztik, mert hivatalosan mindekkoráig még nem erősítették meg.

Közben Port-Artur ostroma szakadatlanul folyik. Csifuból érkezett

távirati jelentések megerősítik, hogy Port-Arturt a japánok közvetlenül a kikötő bejárata előtt nyolcz csatahajóból bombázták, de eddigelé sikertelenül. Csak most — napok után — érkezik annak a híre, hogy a dalnii kikötő felrobbantása nem sikerült. Stössel tábornok elrendelte, hogy a kísérletet ne ismételjék meg, mert nyilván kedvezőbbnek látja a helyzetet.

A harcztéri próféták kimerítik magukat annak a jóslásában is, hogy mikor várható nagy csata a szárazföldön. Persze, olyan csatáról van szó, amelynek döntő jelentőséget lehet tulajdonítani, mert apróbb csatározások mindig vannak. Ezek azonban mit sem jelentenek. Sőt az orosz főhadvezérnek tervében benne van, hogy az apró csatározások elől lehetőleg kitérjen. Bizonyos csak annyi, hogy a nagy és döntő összeütközés Mukden előtt fog bekövetkezni és akkor fog kitűnni, hogy melyik hadvezetőség a bölcsőbb, melyik hadakozó félnek vannak kitünőbb fegyverei. A szerencse szintén közbe fog játszani, mert tudott dolog, hogy sokszor nagy és véres csatákat a véletlenség dönti el. A waterlooi ütközetet is egy véletlen körülmény folytán vesztette el Napoleon, mint azt a történelem bizonyítja.

A cár azonban türelmetlenül várja a nagy eseményt. A hullámok összecsapnak már a feje fölött. Az orosz nép nyugtalan és forradalmi lázban volt már a háboru kitörése előtt. Talán ez volt egyik oka annak, hogy a muszka diplomácia olyan helyzetet teremtett, amely a háborura vezetett. Egy nyert háboru, új birtokfoglalás a távol Keleten a czári hatalmat óriási módon megnövesztette volna. Most, hogy a balvégzet üldözi a muszka fegyvereket a harcztéren, a cár ezer rettegésben van, mert a háboru előtti forradalmi propaganda szörnyű árnyokat öltött. Egyik összeesküvésnek jönnek nyomára a másik után. A nihilisták erősen dolgoznak és nagyobb visszhangot kelt propagandájuk, mint valaha. Érzi ezt nagyon is a cár és noha őt lágyszívűnek mondják, valószínű, hogy ő sem kerüli el a sorsát, amely abból áll, hogy elődeinek büneiért az utódnak kell szenvednie.

Delegációk.

Saját tudósítónktól.

A tengerészeti albizottság ülése.

A magyar delegáció tengerészeti albizottsága pénteken délelőtt 10^{1/2} órakor tartott ülésében folytatta a tengerészet 1905. évi előirányzatának tárgyalását. **Dániel Ernő**

A szeretet . . .

Milyen sokan panaszkodnak azon,
 Hogy olyan üres, olyan sivár az élet,
 Súlyos problémák vetődnek elénk,
 S küzdő lelkünk sokszor örvénybe téved,
 — Hogy nincs már illat, nincs már ragyogas.
 Elértük az örök hideg telet . . .
 Nincs szeretet.

Én utamat fejem lehajtva járom,
 Mégis virág terem számomra mindenütt;
 Ringó fürt az orgona hajlós ágán,
 Pipacsok a buzakalász között
 És mintha értem lenne minden lepke
 S aranszegélyű fodros fellegek . . .
 Mert szeretlek.

Szeretem ezt a kövér, barna földet,
 Jó népét, amely szánt s dalolva vet;
 S bár legmerészebb ábrándom se rajzol,
 Csak egy kicsinyke, csöndes tűzhelyet,
 Mégis mintha értem lenne minden lepke,
 Aranszegélyű fodros fellegek . . .
 Mert szeretek.

Deák Juliska.

MIHALOVITS J.

gyógyesztára a „Kigyóhoz“

DEBRECZEN, FŐTÉR,
 a városházzal szemben.

Gaina.

A Bihari hegység déli részén emelkedik a Gaina nevű hegy (1714 m.) Mellette kis patak kigyózik. Labánál terül el Felső-Vidra község. Honnan nyerte e hegy tyuk nevezetét, elbeszéli a nép száján élő rege. Azt mondják a mőczok*, hogy mikor még a Bihari hegyekben bányásztak az aranyat, ott járt az aranytyuk. Fölment az említett hegyre és oda akarta rakni aranytojásait. De a nép el akarta a gyönyörű szárnyast fogni, mely az üldözés elől Verespatak hegyeinek környékére menekült. Így a Bihari hegyekben kiapadt az arany, mert ezen madár a Velva bajor (bányarém) volt, mely az aranyat osztogatta. Ez mese. De nem mese a leányvásár, mely Gainán végbemegy.

A görögök Szent Péter-Pál ünnepe után való vasárnap megeléknül F.-Vidra. Hajnalhasadtakor gyűneik a mőczok és a

* Erdély nyugati hegyeiben lakó románokat mőczoknak nevezik. Mőcz annyit jelent románul, mint hajfonadék. S valóban ezen románok hajukat befonják, két fonat csúng alá fülök mellett.

krassói románok. A Gainának két csuca van: az egyik magasabb és kopasz, a más erdős. Közöttük egy emlék emelkedik, hi delve, hogy 1852-ben erre járt I. Ferencz József királyunk. A vásár előtt mőczok és krassóiakból álló vegyes bizottság kijelöli a két csuca közötti térségen a határvonalat. A zöld pázsit keleti oldalán holmijukkal a mőczok, nyugati oldalán a krassóiak helyezkednek el.

Délelőtt 10 óráig tart a közönséges vásár, mely házi és gazdasági eszközök meggyümölcs adás-vevésből áll. Azután hegedű, dudu* és klarinet mellett tánczra perdül a fiatalság, a zenén kívül lelkesíti őket a Boros berbenze, rozsólis és cseresnyepalinka. Tancz közben egy-egy mondókát szokott a román kiáltani (chinituri.) Ilyenkor megeresztenek tréfás kiáltásokat, melyek néha anynyira csipősek, hogy verekedés támad nyomukban. Mikor a jókedv tetőpontra hág, a krassóiak a vásárra hozott fazékaikat, melyek el nem keltek, összetörik, — a mőczok

** Cimpoi.

Ajánlja a teljesen femmentes s kiváló jóhatású „**MOLLITERGIN**“ arcz s kézbőr finomító szépitő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmulja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudér alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. **Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.** (3)

báró elnököl. A közös kormányt Spaun báró képviselte.

Az ötödik alcímmel folytatták az abban hagyott tárgyalást. A hatodik címmel **Rosenberg** Gyula kérdést intéz, hogy mi az oka a szénkészletek emelkedésének.

Spaun báró válaszolja, hogy a növekedést a külföldön levő hajók számára szükséges szénmennyiség idézte elő és hogy a Japán-orosz háború miatt a szén áruk tetemesen megnövekedtek.

Teleki Sándor gróf előadói kiemeli, hogy a vitorlas hajókat a jövő évben teljesen kiküszöbölik.

Thoroczkay Miklós gróf a torpedó na szádok jaratara tesz megjegyzést.

Spaun báró kijelenti, hogy az újabb torpedó naszádokat úgy fogják építeni, hogy velük megfelelő nagyobb gyorsaságot is ellehessen érni.

A hadügyi albizottság ülése.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága pénteken délelőtt tartott ülésén folytatta a közös hadsereg 1905. évi előterjesztésének tárgyalását. A tanácskozást **Szapáry** Gyula gróf vezette. A közös kormány **Pitreich** lovag hadügyminiszter, **Spaun** báró tengernagy, a magyar kormány **Tisza** István gróf miniszterelnök és **Nyiri** Sándor honvédelmi miniszter képviselte. A hadsereg vonatkozó pótló előterjesztések kerültek sorra, közöttük mindenekelőtt az egyszeri rendkívüli hitel iránti szükséglet. **Münich** Aurél előadó ismertette a részleteket. Ágyuanyagok beszerzésére 165.000.000 korona szükséges. Az új ágyuk szervezésével összefüggő költségekre 19.000.000 korona kell. Előbb már 36.000.000 koronát szavaztak meg és így az egész szükséglet 222.000.000 koronára rug. Tüzérségi anyag végleges beszerzésére jövőre még 100.000.000 korona hitelt veszünk majd igénybe. Elvárja és meg is követeli, hogy a válaszként **Hegedüs** Sándor indítványára hozott határozatnak teljes mértékben eleget tegyenek, hogy a magyar ipar minden körülmények között kvóta arányában figyelembe vétessék.

Lovász Márton az 1904. és 1905. évi szükségletek részletezését kívánja.

Hegedüs Sándor. A szükségleteknek általában való részletezését óhajtja.

Heltal Ferencz: Ezeket az óhajokat azzal egészíti ki, hogy bizalmas uton a bizottságok teljes tájékozást nyerjenek a szükségleti összegek minéműségéről.

Tisza István gróf miniszterelnök arra utal, hogy az állam biztonsága szempontjából

pedig, hogy vásárolt fazékaik náluk hamarabb érjenek haza, a hegyről le a völgybe gurítják.

A mai kor eltüntetni igyekszik a népsajátos szokásait. Ugy hiszem, hogy eljutott a niveláló hatalma a Bihari hegyek rejtekei közé is, s hogy ezen utolsó években már nincs valódi leányvásár, melyről **Gain** híres volt. De pár évvel ezelőtt a férjhezadó leányokat, vászonemű, ágynemű és egyéb homományokkal elhelyezték a vásártéren, ott aztán láthatta a házasulandó, kit vesz el és mit kap vele; így aztán megtörtént a vásár. Most is alkalmas ezen mulatság az ismerkedésre, mely sok esetben házassággal végződik még a mőczok és krassóiak között is; de míg krassói elvesz mőcz nőt, mőcz nem vesz el krassói nőt; mert a mőcznők szebbek.

Egy román tudós megkérdezett egy odavaló embert ezen népünnep eredete felől ez azt felelte, hogy apjától, ki 130 éves kort ért el, azt hallotta, hogy az azon győzedelmnek öröme keletkezett, melyet a románok e helyen a tatárok fölött arattak.

Lukácsi György.

ből lehetetlen a részletezést nyilvánosan meg-ejtteni.

Pitreich lovag hadügyminiszter kijelenti, hogy ilyen harcászati titkokat nyilvánosság ele hozni nem lehet.

Rakovszky István nem zárkozik el ez elől, hogy bizonyos tételeket részletezés alól kivonjanak, de egészen bizalomnak álláspontjára helyezkedni nem lehet.

Miklós Ödön csatlakozik a részletes felvilágosítás adása dolgában felmerült indítványhoz.

Keglevich István gróf szerint nem kívánható, hogy a hadügyminiszter az erődtételek és felszerelések dolgában előterjesztéseket tegyen, ezt meg tehetné a bizottságból kiküldendő néhány bizalmi férfiú előtt.

Ezek után bizalmas konferencia volt, a melyen **Pitreich** lovag hadügyminiszter a tőle kívánt közléseket megtette.

A debreczeni ref. egyházkerület közgyűlése

[Harmadik nap.]

Megcsappant érdeklődés mellett folytatták a közgyűlési tanácskozást.

Még a szatmári esperestől, **Bikki** Lajos-tól, a szatmári tanítónő képző érdekében és a váradi esperestől, **Sulyok** Istvántól érdekes hozzászólásokat hallottunk, utóbbtól a vallási oktatásra vonatkozólag.

Sulyok István, a kerületi esperesi karnak ezen legifjabb tagja az ellenzéki esperes hírében áll; de a tehetségével, figyelmet és rokonszenvet keltett képességeivel is kiérdemelte ezt a szép tisztséget. Űde előadását szívesen hallgatták a kerület urai és papjai; mert a tehetség és jóakarát elősmerést érdemel.

Tehetségével, az egyház iránti jóakaratu törekvéseivel, buzgóságával tünt ki évtizedek hosszú során a galambfehér **Futó Mihály** bátyánk, a hódmezővásárhelyi református főgymnázium országos nevű tudós igazgató-tanára is. Ma már azonban megérlelte az ő erejét is az idő. Ugy hallottuk, hogy a nagyérdemeket szerzett öreg ur jövőre már nem szándékozik résztvenni az egyházkerület közgyűlésein; pedig elmardása határozottan veszteség; bár szép tehetségű fiában, **Futó Zoltán** szentesi papban véreből-való vér helyettesíti a jövő küzdelmekben.

Elnökök: **Kiss** Áron püspök, **Dégenfeld** József gróf főgondnok.

Jegyzők: **Zsigmond** Sándor, **Ujfalussy** Béla, **Sass** Béla, **Bartha** Béla dr.

A múlt ülés jegyzőkönyveinek átolvasása után áttértek a napirendre.

A tanármeghívás rendszeresítése.

Érdekes és jelentőségteljes indítványt terjesztett elő az elnökség. Ez az, hogy tekintettel az utóbbi időben tapasztalt tanári pályázatok meddőségére, a debreczeni főgymnáziumban, sőt a főiskola összes tanzakaira meghívás útján hívják a tanárokat. És hogy ennek az előkészítésére egy albizottságot küldjön ki az egyházkerület. Elfogadták.

A tanítóképző ügyei.

Olvastatták a tanítóképezdei igazgatóság jelentése.

A tanítóképzőnél is további párhuzamos osztályt fognak állítani.

Olvastatták a képezdei tanulók gyakorlati képzése ügyében, hogy a debreczeni presbiterium szinte elutasítólag nyilatkozott afelől, miszerint a tanítóképezdeszek a gy-

akorlati képzés céljából az egyház központi iskoláit állandóan látogathassák. Még egyszer fölkerik a presbiteriumot.

Kiss Albert azon felvilágosítással szolgál, hogy elutasításról szó sincsen, de mivel a régi gazdasági tanintézet helyiségeiben ideiglenesen vannak elhelyezve az elemi iskolák, tehát állandó engedélyt ezért nem adhattak.

P. Nagy Zoltán kérvénye.

P. Nagy Zoltán zenetanár, a fizetési fokozatokba való bevételeit kérvényezte; tekintettel arra, hogy a főiskolában a zene is rendszeres tárgy lévén, a kirekesztő határozatot feloldják és **P. Nagy** Zoltánt felveszik a fizetési fokozatokba.

Az anyakönyvtár ügyei.

A betérjesztett jelentés szerint az anyakönyvtár ügyei teljes rendben vannak. Tudomásul vették, helyben hagyták, hogy a beteg **Bujdosó** József könyvtáros helyett **Bodor** Aladár tanárt alkalmazza a könyvtár bizottság. Tudomásul vették, hogy a könyvtár rendezése folyamatban van. Az előterjesztéseket mind elfogadták és hozzájárultak, hogy az évi államsegélynek 1000 koronáról 4000 koronára való emelését kérelmezik.

Beteg diákok.

A főiskolai orvos azt jelentette, hogy az 1902—903. tanévben a betegség igen nagy mértékben lépett fel a diákok között. Különösen a szegényebb sorsu növendékek voltak megtámadva, a kik úgy lakás, mint élelmezés tekintetében nyomorult viszonyok között élnek. A városban a legelejtesebb lakások a diáklakások, ugyanilyen egészségtelenek a kollegiumban is a tantermek, lakások. Felhívják az igazgatókat és tanárokat, hogy a városban a diák lakásokat vegyék időről-időre vizsgálat alá.

Egy vármegye az iskolájáért.

Nagy elismeréssel és köszönettel vették tudomásul, hogy **Máramaros** vármegye egy jogakadémiai tanszék felállítására alapítványt tett.

A szatmári tanítónőképző ügye.

Engedélyezték, hogy ez évben is felállítsák az első osztályt és a meglévőket vigye tovább, a többire akkor határoznak, mikor a testvér egyházmegyék is megtették ajánlataikat.

Iskolák és egyházak.

Ezután az egyházkerülethez tartozó gymnáziumok, egyházmegyék jelentéseit, ügyeit tárgyalta a közgyűlés; de már igen gyér érdeklődés mellett. Megkezdődött az apostolok oszlása; de a terjedelmes sorozatot a délelőtti folyamán nem tárgyalhatták le; délutánra is maradt elintézni való.

Vármegyénk és közelvidéke.

Hadbíróság Érmihályfalván. A véres kegyetlenséggel összedarabolt **Szabó** csendőrkaplár meglámadtatásának ügyében a csendőrkerületi hadbíróság vizsgálatot indított. **László** Andor alezredes hadbíró egy százados hadbíróval tegnap **Érmihályfalvára** érkezett s ma megkezdte a kihallgatásokat. Első sorban a letartóztatottakat hallgatja ki, aztán a szemtanúkat. A vizsgálat több napot fog igénybe venni. Az **érmihályfalvai** járásbíróság börtönében több mint tiz bűnrészes paraszt legény van letartóztatva. Ezeket most akarták a nagyvárad kir. ügyészség fogházába

beszállí miatt a mihályfalvára maradt.

Ugy közigazgatás, hogy az megyei vezetésére 1200 koronára lakáspénzt e célból.

Tudomást a hajdubeszegénymányáról. Száz koronára gényköltségben községdos emelése komor magát.

A szibériai szomorú bontó husz m borut v a gögő a nyel a egy le lyet az a csár

Mentetet között. záról. felebar az ell Oroszo akkor fentart egy ha tással gorubb most S számüz rendőrs

A ták a vezmér zóhoz végett. szeszed hez ho egy kö téztek akarván lők ki fehér l észrevé oda be sából romlott torlasz tartott, özött e ,várat gyetlen

tak ma festette koldus bert

beszállítani, de a hadbíróseg érkezése miatt a kihallgatás befejezéséig az ér-mihályfalvai járásbíróseg fogházában maradnak.

Új állás szervezése. A vármegyei közigazgatás teendőit megszorította az is, hogy az anyakönyvek másodpéldányait a megyén kezelik. Ezért irattárosi állás szervezésére van szükség a megyén, amelyet 1200 korona évi fizetéssel és 200 korona lakáspénzzel akar szervezni a megye, amely e célból 1400 korona pótvadalmazást kért.

Téglás a Bocskay-szoborra. A hajduböszörményi Bocskai-szoborra a szegény Téglás község hazafias adománya is megérkezett a megyéhez. Száz korona csak, az igaz, de a szegény község többet nem adhatott.

Öngyilkos gazdálkodó. Rábé községben felakasztotta magát Fehér András a község egyik jómódu gazdája. A nős, családos ember jelentése szerint napok óta búskomor volt és emlegette is, hogy elpusztítja magát. Tegnap aztán halva találták meg.

A száműzöttek lázadása.

A szibériai véres harc három nap, három éjszaka.

Olyan hihetetlen ez a hír és olyan szomorú. Benne van egy szárnyait alig kibontó hatalmas ország tragédiája és száz-husz millió ember sóhaja. Oroszország háborút visel és az orosz muzsik kezétfogva a gögös ariszokratával, kiölti a hatalomra a nyelvet és elérkezettnek látja az időt arra, hogy lerázza magáról azt a lánczot, amely az „államnak” neveznek, ami nem egyéb a czárnál.

Más nemzeteknél a háború minden elmentet elsimít az állam és a társadalom között. Mert egyről van ilyenkor szó: a házról. És ez mind a kettőnek drága a ha felebaráti szeretet nem tette egygyé őket, az ellenség gyűlöletében érnek el ide. Ez Oroszországnak szomorú sorsa, hogy fiaik akkor akarják az állam alól kirántani a fentartó oszlopokat, mikor ezt az épületet egy hatalmasnak bizonyult nemzet felgyújtással fenyegeti. A kormány naponként szigorubb, a nép naponként elkeseredettebb és most Szibériában, amint a távirat jelenti, a száműzöttek valóságos harcát vívtak a rendőrséggel.

A jakutski kormányzószágban megvonták a száműzöttektől az összes apró kedvezményeket. Ötven száműzött a kormányzóhoz folyamodott a tilalom visszavonása végett. Nem kapván választ kérésükre, ösz-szeszedtek minden fegyvert és löszert, amihhez hozzáfértek, és eltorlaszolták magukat egy kőházban, ahonnan lázító kiáltványt intéztek a lakossághoz. A hatóság kerülni akarván a vérontást, megpróbálták a zendülők kiéheztetését. Ezeknek egyike azonban fehér lepedőbe burkolódzva a fehér havon észrevétlenül kiosant a házból és sikerült oda becsempésznie egy lovat, amelynek husából darab ideig élhettek volna az ostromlottak. A kormányzó ekkor elrendelte a torlaszok megtámadását.

A harc három nap és három éjjel tartott, miközben három kozák és egy száműzött elesett. A csapatok végül elfoglalták a „várat”, a föllázadt száműzöttek pedig kegyetlen büntetésben részesültek.

Mi az ujság?

Az égő „pojácza”. A bajazzóról irtak már színdarabot és világhírű művészek festettek képet róluk, ezekről a zseniális koldusokról, a kik igazában tanítják az embert — nem a sirva vigadásra, hanem vi-

gasságos sirásra. Kovásznán a napokban hatalmas előadás volt a komédiában. Tapsolt és tombolt a lelkes publikum a nagybatásu darabok fölött, a mikor egyszerre hirtelenül meggyuladt a bohóc kosztümje. Higgadtan gondolkozó székelyek leponyválták az égő embert, de mikor a pokrócot ismét fellebbentették: a pojácza ismét meggyuladt a czafrang. Az égő bohóc aztán rohanva futott neki a Kovászna-pataknak s ott oltotta el rongyait, sebeit. Ez már tragikus jelenet volt...

A tizenháromas szám. A kik hisznek a bizonyos számok babonás erejében, azok új bizonyítékot kapnak hitükre Bulyovszky Józsefnek, Nagyvárad volt polgármesterének szerencsétlen halálában, a melyet őszinte fájdalommal sirat most Nagyvárad város egész közönsége. Lakos Lajos főlevéltáros kimutatása szerint Bulyovszky József volt Nagyvárad város tizenharmadik polgármestere. Hogy élete milyen megdöbbentő és szerencsétlen fordulatot vett, azt szomorúan tudja mindenki. Valóban ő volt Nagyvárad legszerencsétlenebb polgármestere. Ezzel ellentétben — ugyancsak a főlevéltáros kimutatása szerint — Nagyvárad polgármestereinek sorában a hetedik Lukács György volt. A számok hívői és magyarázói szerint a hetes a legszerencsésebb szám és valóban Lukács György csinálta Nagyvárad polgármesterei közül a legnagyobb karriert. Tudvalevőleg államtitkár lett, ő volt Nagyvárad polgármesterei között a legszerencsésebb. A számok hívői ezekkel az adatokkal megerősíthetik hitüket.

A babona áldozata. A hevesmegyei Torna községben özvegy Soki Jánosné évek óta abból élt, hogy ily tavasz és nyár idején gyógyfüveket szedett, azokat megszáritotta és eladta. Sok ilyen gyógyfüvet szállított éveken át a nagy városokba. Az emberek azonban kinevezték az öreg anyókat és csak akkor fordultak hozzá, ha valakinek a lábásjósága megbetegedett. Ilyenkor aztán Sokiné adott ugyan orvosságot, de jól megfizette magának, amiért sok haragosa is támadt. A múlt hetekben a falu asszonyai arra a meglepetésre ébredtek, hogy a tehének nagy része véres tejet ad. Futottak is rögtön Sokinéhez orvosságért, de az öreg asszony nagyon magasra szabta az orvosság árát, amikor pedig Sokiné ezt a magas árt azzal indokolta, hogy azért adja drágán, hogy máskor ne csufolják ki, ha füvet szed, hanem becsülik meg az öreget, a duzzogó asszonyok kisütötte, hogy a tehének megvannak babonázva és csakis Sokiné babonázhatta meg, hogy aztán megfizettesse magát. Ez a híresztelés hitre talált s mint-hogy a véres tejet adó tehének száma növekedett, a nép, különösen pedig az asszonyok dühe Sokiné ellen fordult. Kedden délután Sokiné rendes szokása szerint ismét a mezőn járt és szedte a gyógyfüveket. Mikor a szőlők alá került, hirtelen egy csapat asszony lepte meg. **Leteperték az árokba és kövekkel agyonverték.** Ezzel azonban még nem érték be. A nép azt tartja, hogy az ilyen boszorkánynak a lelke hazajár és ez még több kárt okoz, mintha életben maradt volna. Hogy ez meg ne történjék, **levágták a halott jobb kezét az ujjakkal, azután pedig egy hosszú vasszöveget ütöttek a mellébe, mely a szívet átszurta.** Az így megcsontított holttestet azután bedobták egy árokba és földet hánytak rá. Az eset híre hamar szétfutott s megtudta ezt a csendőrség is, mely a gyilkos asszonyokat letartóztatta.

A huszárfőhadnagy nővérei.

[Nagy botrány egy étteremben.]

Budapestről írják, hogy a Ferencziék-bazárában levő Csalányi vendéglőben tegnap délből egy pinczér ügyetlensége folytán csaknem véres tiszti botrány keletkezett. A fizető pinczér akaratlanul, tévedésből megsértett két urhölgyet, a kiket a kínos zavarukból az egyik hölgy fivére, egy főhadnagy mentette ki. Megérkezett a vendéglőbe és mikor az otromba sértést meghallotta, annyira ingerült lett, hogy össze akarta kaszabolni a fél éttermet. Alig tudták lecsillapítani.

A botrányról tudósítónk a következőket írja:

A Ferencziék-bazárában levő étterembe tegnap délből két előkelően öltözött hölgy lépett be. Gyásruhában voltak, mélyen lefátyolozva és ebédet rendeltek. Az éthordó pinczér felvette a rendelést, de az ételt nem szállította. Tíz percz múlva az egyik hölgy rászólt a pinczérre:

— Kérem, mi lesz az ebédem?

— Rögtön hozom! — mondta a pinczér és tovább rohant az étterem minden irányában.

Az ételt azonban nem hozta. Egy negyed óra múlva pedig diszkrétan odahajolt a hölgyekhez és tudokra adta, hogy a főpinczér megtiltotta a kiszolgálást. Okot erre az adott, hogy önagyságuk többször elfelejtettek fizetni ebédelés után.

Elképzelhető az uri hölgyek kétségbeesése erre a gyanúsításra. Az egyik sirni kezdett szégyenében, a másik rendőrt kiáltott.

Ilyen állapotban találta őket az egyik hölgy fivére, egy elegáns, fess huszárfőhadnagy, aki mikor meghallotta a rettenetes vádat, a kardjához nyult, hogy összekaszabolja a főpinczért. Ebben a működésében szerencsére megakadályozták, az egész személyzet, élükön a gazdával, összetett kézzel kértek bocsánatot a hölgyektől.

Igazolásukra azt hozták fel, hogy két ugyanilyen gyászos tolettű hölgy napok óta ebédel az étteremben és soha nem fizelnek. Ezekkel tévesztette össze a főpinczér a hadnagy ur rokonait.

Egy fiatal urnó tragédiája.

Két kérés, halott menyasszony.

A legkérelhetlenebb tragédia-rendező, az élet egy mártírjának a ravatalához szögezi le a közeli Kikindán a közrészvétet és fakasztja ki az érző emberek könnyeit. Miután végig kiirtott egy egész családot, az egyetlen még élő szenvedőt, egy fiatal bájos nőt akkor lökött a halál karjaiba, amikor reá a boldogság mosolygott. A Dudvarszky-család tragédiáját a következő Kikindáról küldött hideg sorok adják elő:

Özv. Jovánovitsné szül. Dudvarszky Jolánka tegnap reggel 23 éves korában, Padén lakó sógora házában meghalt. Halálát fej-hagymáz okozta.

Sokan emlékeznek még a kis Dudvarszky Jolánkára, Dudvarszky Gábor föld-birtokos és ügyvéd bájos leányára, az üde virágra, kit az egész város társadalma rajongó, becéző szeretettel vett körül s kinek rövid életútjának talán azért szegődött nyomába vas makacssággal a leggonoszabb végzet, hogy bosszút álljon, amiért hogy a gráciák teli kehelyből szórták bölcsőjére adományait.

Még 14 éves leányka volt, mikor meghalt az anyja, pár évre rá atyja, Dudvarszky Gábor, föbelötte magát.

Az anyagilag is tönkrement család min-

den támasz nélkül maradt, midőn a fiatal leányt megkérte egy gazdag eleméri szatócs s a szépséggel, bájjal, nagy műveltséggel tulontul megáldott uri leánya férjhez ment, hogy három kis nőtestvérének támasza lehessen.

Másodéves joghallgató fivére a család sorsán és nővére önfeláldozásán elkeseredve föbe lőtte magát.

Egy évi házasság után meghalt a férje s a szépsége teljes virágzásában levő fiatal özvegyhez valóságos bucsura jártak a kérők, akiket ő azonban elutasított, azt mondván: sejtí és érzi, hogy nem boldogságra született.

Nemrég két kérője akadt egyszerre, az egyik dr. M. L. előkelő újvidéki orvos, a másik M. J., egy előkelő fővárosi pénztézet főkönyvelője. Mindkettő mélyszéges szerelemmel közeledett a szép fenkolt lelkű fiatal asszonyhoz és ez saját szive vonzalmának is engedve s a nyugodt, biztos jövőrdménye által is kecsgetve, kész volt a napokban a két kérő egyikével eljegyezni magát. A kézfogót tegnap reggel a halál akadályozta meg. A haldokló asszony mellett mindkét férfi virrasztott, ravatalánál együttesen gyászoltak, betegsége alatt pedig orvoskérője ápolta és vivott kétségbeesett harcot a kélrehetlen betegség ellen.

Egyházak és iskolák.

A róm. kath. templomban holnap. Szentháromság vasárnapján, az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek: 6 órakor sz. mise, tartja Nyári Ignác. 7 órakor misézik Pak Emil. 8 órakor sz. mise a gymnasiumi ifjuság és az elemi iskolák számára, mondja egyik kegyesrendi tanár. 9 órakor ünnepélyes nagymise, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános segédlettel, utána Nyári Ignác prédikál. Háromnegyed 11 kor sz. mise tartja Molnár Kálmán h. iskolaigazgató. Fél 12-kor misét mond Ruzska Zoltán. D. u. 3 órakor lytánia. Fél 6-kor szentolvasó. 6 órakor májusi ajtatosság.

Istentiszteletek az ev. ref. templomokban. Vasárnap f. hó 29-en ev. ref. templomokban az istentiszteletek az alábbi sorrendben lesznek: Nagytemplomban: Biró Ferenc s. lelkész. Kistemplomban: Dicsőfi József lelkész. Kossuth-utcai templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Ispotálytemplomban: Németh Vincze theologus. Homokkertben: Szele György lelkész. Csapókerben: Kovács János népisk. felügyelő.

A debreczeni református presbitérium közgyűlést tart f. hó 29 en, délelőtt 10 órakor. 25 pon'bol áll a tárgysorozat.

Társas-élet.

A kisdednevelők országos egyesülete Hódmezővásárhelyen tartotta kongresszusát Lukács György védnöksége alatt. Az elszállásoló-bizottság a vendégek elszállásolásánál az óvóképző-intézet hitoktatóiról sem feledkezett meg, azonban volt annyi figyelemmel irántuk, hogy a főrabbitól is megkérdezte:

— Azután milyen vendégeket kíván főtiszteletű ur?

— Én két szépet kérek, — felelt tréfásan a rabbi.

— Hát a nagyságos apát ur? — fordultak az apátplébános elé.

— Én négy csunyával is beérem — válaszolt szerényen az apátplébános...

Igy történt azután az elszállásolás. A rabbi két szép óvónőt kapott, az apátplébános pedig négy bajszos, szakállas — kisdednevelőt.

A budapesti garnisonnak szenzációja van. Lefokoztak egy honvéd hadnagyot, a kinek a tiszti portopéját a tiszti becsületbiróság tépte le tegnapelőtt.

Egy honvédhadnagy azt mondotta egyik társáról, hogy hallomása szerint ez a tiszt érdemetlen a kardbojtra. Ezt a nyilatkozatot közölték azzal, a kit megilletett. Természetes, hogy a sértett provokált. Am a hadnagy kijelentette, hogy olyan emberrel, a minő a provokáló, csak becsületbirósági döntés árán verekszik. A becsületbiróság a párbaj mellett döntött. De ime, a sértő kitért a párbaj elől és kijelentette, hogy nem párbajozik. Állítólag azért nem, mert haldokló édesapjának esküvel tett fogadalmat, hogy párbajt vivni nem fog.

Nem is tette. Tehát lefokozták és közlegénysorba rendelték.

UJDONSÁGOK.

Az ev. ref. főgimnázium új igazgatója.

A méltán nagyhirű református kollégium életének fordulópontja volt az a szavazás, mely tulnyomó többséggel Karai Sándort emelte a főgimnáziumi igazgatóság diszes székébe.

A nagyközönség, mely gyermekei révén ezernyi érdekszállal van a kollégium ősi falaihoz fűzve, méltán fordul érdeklődésével a főgimnázium új igazgatója felé. Annál is inkább, mert neve eddigelé nem vetődött fölszínre a közélet sodrában. A jelen voltak között nem igen szerepelt. De akik ismerik közelebbről a kollégium beléletét, jól tudják, hogy ennek a puritán egyszerűségű, szerény modoru férfinak munkaereje nyomot hagyott minden olyan intézményben, mely a kollégium anyagi és szellemi ügyeiben haladást jelent. Csöndesen, zajtalanul munkálkodik. Ott van mindenütt, ahol munkás kézre van szükség. Szerényen visszavonul, ahol annak díjját osztják. Azok közül a hadvezérek közül való, akik Talleyrand mondása szerint porköpe nyegben verik meg az ellenséget.

A maga szakjában otthon van, de amellettt éber figyelemmel kíséri a tudományszakján kívül eső dolgokat is. Az egyoldalúságtól ment. Modora távol áll minden pózólástól, tud erélyes lenni, de az erélyességet nem a nyereségben keresi. Egyszerűen előkelő gondolkodása, művelt férfi, akinek egyénisége minden kétséget kizárólag biztosítja azt, hogy a főgimnázium következő hat éve a nyugodt, békés fejlődés és haladás időszaka lesz s a szülőközönség biztonságban lehet afelel, hogy a tanintézet vezetése arra méltó kezekre van bízva, a jövő nemzedék nevelése minden tekintetben ki való igazgató irányítása alá jutott.

Színházátalakítási tervezetése.

Csak 400.000 koronába kerül az átalakítás.

Ugy fél 6 óratájt nyitotta meg a vegyes ülést Domahidy főispán. Jelen voltak: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly, Körner Adó és Szabó Kálmán tanácsnokok, dr. Magoss György főügyész, Bészler Károly árvaszéki elnök, Atzél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Debreczeni Jenő légszeszgyári felügyelő, Berger Jenő, Dobieczyk Sándor, dr. Fejér Ferencz, Lengyel Imre, Komlóssy Dezső, Szikszay Szabó József és Zádor Lajos és Jámbor Lajos, a Jámbor és Bálint czég képviselője.

Az elnök helyesen jegyezte meg, hogy itt csupán megbeszéléstől van szó és éppen ezért a pénzügyi részét a színházátalakítási tervezetnek teljesen ki kell kapcsolni a tárgyalásból. Sajnos azonban, hogy az elnök figyelmeztetésének fogamatja nem lett és a megbeszélés tárgyalássá nőtte ki magát, amelyen a pénzügyi dolgok is erős vita tárgyát képezték, sőt az óhajások is oly erővel jutottak kifejezésre, hogy még határozatokat is hoztak. Természetesen egyelőre érvénytelen az...

Oláh Károly színházfelügyelő tanácsnok az előki megnyitó után pár szóval ismertette az ügyet és fölkérte a Jábor és Bálint építész czég jelenlevő tagját, hogy adja elő a színház belső átalakítására vonatkozó terveit.

Nem részletezzük a Jámbor Lajos műépítész előadását. Nincs is rá szükség, oly világosan kitetsző az ő előadásából, hogy olyan átalakításra, amelyen ő tervez, egyáltalán véve szükség nincsen, sőt csak most tetszik ki, hogy ezt az öreg és semmiben sem modern színházat okos, előrelátó és lelkiismeretes, igazi szakemberek építették.

Mit is tervezgetnek az új műépítők? Hogyan akarják ők a színház nézőterét megnagyobbítani? Ugy hogy, a mostani 280, 300 kényelmes földszinti ülőhely helyett 350—380 kényelmetlen, szűk ülőhelyet akarnak csinálni. Hát azt hiszik a tervezők, hogy a nézők mind olyan kicsiny, vékonyka emberek, mint Jámbor Lajos? Tessék csak megkérdezni Lencsés Nagy Bálint bátyánkat: a mostani ülőhelynél kisebb hely elegendő, kényelmes volna-e neki?

No meg a páholyok vonatkozó terve is rozsz. Alacsonyabb és szűkebb páholyokat akarnak csinálni és természetesen így — többet.

Szóval kisebb helyet a közönségnek és több jövedelmet a — pénztárnak. Ez a nézőtér megnagyobbításának a terve, amely ellen már most is tiltakozunk, mert a közegészség, tűzbiztonság és a közönség kényelme ellen való.

Nem szaporítják a tervezők a kijáratokat, sőt csökkenteni akarják. Ez meg valóságos merénylet. Mert hiába beszélnek arról, hogy vasbetont alkalmaznak, gyulékony fa, szövet és más gyulékony anyag lesz ott elég. A vaspárolgás pedig egyenesen egészségtelen.

Eddig is nagy, sőt elviselhetetlen hőség uralkodott a színházban telt házak alkalmával, sőt a szorongás szinte elviselhetetlen volt, mi lenne akkor, ha ugyanennyi helyre 300 emberrel többet szorítanának be? Mennyivel nagyobb lenne a tolongás veszedelme és a szerencsétlenségek eshetősége tűz esetén is?

Hozzászólások.

Még a költségekről tett említést Jámbor Lajos. Hozzávetőleg 265.000 koronába kerülne az átalakítás. Valószínűleg még 10% lenne a pótköltség az építési tiszteletdíjak nélkül. Tehát csak 300.000 koronáról van szó.

Ezután a tervekhez hozzászólt alapos szaktudással Atzél Géza főmérnök is. Elkerülhetetlennek mondta a rozoga szinpad

Oláh Lajos a pénzügyi földszinti korona tén helye is megköti kiadásba züllött a mondás.) átalakítás rül, de h ségek 40 nének.

Atzél vezést Komárom megjegyzések is ro korona.

Jámbor Lajos. Ez hozni a megkezdés

Fejlesztés vonását rövidnek hogy a koztatás gyűlésne

Végnöklő fő Lajos m az ülés

ben. A papja, hazajött A tenger püspök

debreczeni általa dékeindez, a elnök órákor állítást tekinth termek órák k

város tartotta Elemér Kovács főjegyző dr. Magoss főkapitány Lajos főtanácsnok van, Komlóssy segéd a bizottság ügyelet kertész

tár utatogesség után a gulag a kávé kárát v

mahid sürgesdig a ternek delete égető

Oláh Károly színházfelügyelő és Zádor Lajos hozzászólásai után Berger Jenő a pénzügyi dologra tért át. Szerinte az új földszinti és páholybeosztással naponta 200 korona több bevételt lehetne elérni. Ez évenként 18.000 korona. *Dobiecki* Sándor szintén helyesli a színházátalakítását, de nagyon is meggondolandónak tartja 400.000 koronás kiadásba belevinni a várost, tekintettel a *züllyt anyagi viszonyokra*. (Nagy ellentmondás.)

átalakítását is, az is 110.000 koronába kerül, de hiszi, hogy az összes átalakítási költségek 400.000 koronánál többbe nem kerülnek.

Atzél Géza főmérnök az új gépberendezést és a vizsgálat gépeit is áttenné a Komáromi-házba. Oláh Károly tanácsnok megjegyzi, hogy a butorok is, a berendezések is rosszak, arra is kell legalább 50.000 korona.

Jámbor Lajos a kivétel dolgára is ráter. Ez év november haváig tisztába kell hozni a helyzetet, hogy 1905. május 1-én megkezdhesék az átalakítási munkákat.

Fejér Ferenc az új szinigazgató bevonását is kéri, Lengyel Imre a határidőt rövidnek tartja, Zádor Lajos pedig kívánja, hogy a költségekre való fedezetről is tájékoztató javaslatot tegyen a tanács a közgyűlésnek.

Végül úgy Oláh Károly, mint az elnöklő főispán köszönetet szavaztak Jámbor Lajos műépítésznek a tájékoztatásért, mire az ülés véget ért.

Amerikai lelkes Debreczenben. A new-yorki ev. ref. magyarok dérek papja, *Kuthy Zoltán* pár heti tartózkodásra hazajött és most Debreczenben tartózkodik. A tengerentuli magyar papot *Kiss Áron* püspök is vendégeül látta asztalánál.

A nőipariskola kiállítása. A debreczeni ref. jótékony nőegylet az általa fenntartott nőipariskola növényeinek kézimunkából kiállítást rendez, amelyet Veresné Szathmáry Teréz elnök május 29-én, vasárnap d. e. 10 órakor nyit meg ünnepélyesen. A kiállítást egy hétig tartják nyitva. Megtekintheti a közönség a nőipariskola termeiben d. e. 9—12, d. u. 3—6 órák között.

Szervező bizottsági ülés. A város szervező bizottsága pénteken délután tartotta folytatódó gyűlését *Domahidy Elemér* főispán elnöke alatt. Jelen voltak: *Kovács József* polgármester, *Vecsey Imre* főjegyző, *Bészler Károly* árvaszéki elnök, dr. *Magoss György* főügyész, *Végh Gyula* főkapitány, *Atzél Géza* főmérnök, *Roncsik Lajos* főszámvevő, *Oláh Géza*, *Körner Adolf* tanácsnok, dr. *Fejér Ferenc*, *Horváth István*, *Juhász Ignác*, *Lengyel Imre*, *Komlóssy Dezső*. A mértékhiitelesítői hivatali segéd állásának beszüntetését javasolja a bizottság, a hivatalt pedig a főmérnök felügyelete alá helyezte, ugyancsak a városi kertészetet is.

A pinczérbetegséggyógyító pénztár új titkára. A debreczeni pinczérbetegséggyógyító pénztár igazgatósága tegnap délután a megüresedett titkári állásra egyhangulag *Szathmáry Zoltán* hírlapíró társunkat, a kávéosok, vendéglősök ipartársulatának titkárát választotta meg.

A bábaképezde építését *Domahidy Elemér* főispán tegnap megsürgette a városi tanácsnál, még pedig a vallás és közoktatásügyi miniszternek közvetlenül hozzá küldött rendelete következtében. Az építkezés égetően szükséges. Ennélfogva annak

ügyét akként kell tárgyalatnia a tanácsnak, hogy az új bábaképezde az e célra a közgyűlés által már megszavazott árpádtéri telken a miniszter által elfogadott tervek alapján mielőbb felépíttessék.

A Csokonai-kör új tagjai. A Csokonai-körbe újabban a következők léptek be rendes tagokul: *Király Gyula* városi tanácsos, özv. *Springer Józsefné* magánzó, *Strohbach Géza* pénzügyi tisztségviselő, dr. *Szell Kálmán* orvos, *Wilhelms Emil*, az osztrak-magyar bank h. főnöke.

A Simonffy utcái bérpalota építési költsége. Hogy a város is építközhet megtakarítással, annak példáját adták a Simonffy utcái 1. sz. bérpalota építkezésénél, amelyre a közgyűlés 394.000 koronát szavazott meg. A most megejtett végleszámolás szerint pedig az építés 369151 koronába került. Így 24848 koronát szerencsésen megtakarítottak. Rá is fér pótdados háztartásunkra.

Pályázat irnoki állásra. A városnál irnoki állás van üresedésben. A pályázat június 8-án jár le.

Halálozások. Súlyos vesztés érte izr. hitközség jegyzőjét, *Burger dr. Józsefet*, az édes anyja 80 éves jkorában *Kisvárdán* elhunyt. A megboldogult művelt lelkületű urinő volt és éveken is *Kisvárdán* lakott, a hol általános tisztelőnek örvendett. Temetése csütörtökön nagy részvét mellett ment véghez. — Özv. *Kis Illésné* 85 éves korában hosszas betegeskedés után meghalt. Temetése vasárnap délelőtt fél 10 órakor lesz a *Miklós utcái* (*Hochfelder* féle) gyászháztól. Az elhunyt gyermekei *Kiss Dávid*, *Kiss Mór*, *Kiss Amália* és *Kiss Regina* *Lindanföldné*, valamint számos unoka és dédunoka gyászolja.

Dán János panaszt emel. Nagy esemény történt *Dán János* életében, aki a "Debreczen" szálló hetese. Tolvaj markolt a tulipános ládájába. Megtakarított összes vagyonát, 2 koronáját és pakfongóráját, a melyet önmaga 12 koronára becsül, kimarkolta onnan az enyves kezű tolvaj. *Dán János* panaszt emelt és szörnyen megbotráncozott azon, hogy legalább is 50 rendőr nem rohant rögtön nyomozni az ő tolvaját.

Új iparos tanonc iskola. Az eddig szétszórtan levő alsófoku iparos tanonc iskola rövid idő múlva saját, kényelmes otthonában helyezkedhetik el. Az iskola építésének immár mi sem áll útjában. A belügyminiszter ugyanis jóváhagyta azt a közgyűlési határozatot, amely a 87000 korona költséget részint a házi pénztár tulajdonát tévő reáliskolai alap 54081 tőkéjének felhasználásával, részint a *Meszéna* alaphól 32913 koronának kölcsön vételével kívánja beszerezni.

Meghaltak. *Rácz Erzsébet* ev. ref. 7 éves gyermek, *Varga András* ev. ref. 77 éves szegényházi ápoló, *Fodor István* r. kath. 17 hónapos, *Péter Lajos* róm. kath. 10 hónapos csecsemők, özv. *Kis Mórné* *Alter Róza* izraelita 89 éves magánzó, *Hegedüs Sándor* ev. ref. 3 éves gyermek, *Sadi József* róm. kath. 12 hónapos csecsemő.

Esküvő. Ma, szombaton délután esküszik örök hűséget *Kovács Mihály* polgári rendőrbiztos bájos leányának, *Mariskának* *Koncz József* kelmefestő és vegytisztító intézettulajdonos. Az esketési szertartást *Diószegi Mihály* hajdusámsoni ev. ref. lelkes, a család régi barátja végzi.

Bográcsesztély. Az iparoskör jövő hónap 18-án, szombaton a nagyerdei *Dobos-pavillonban* bográcsesztélyt rendez. Belépődíj: személyjegy 2 korona, vacsorával 2 kor. 50 fillér. A jegyek legkésőbb június hó 16-ig megváltandók. A mulatságra szóló meghívókat már szétküldte a rendezőség.

Megszökött lelenoz. A debreczeni lelenozházából *Sitas Bernát* 9 éves lelenoz megszökött. Hogy merre vette útját a kis fiu, nem tudják.

Idegen terület-e a guti erdő? Igen érdekes vitás kérdés merült fel a rendőrségen. *Lichtmann József* debreczeni birtokos ugyanis a guti erdőből a városba hajtott jószágai után a sorompónál követelt 3 korona 10 fillér vám megfizetését megtagadta, még pedig azon alapon, hogy a guti erdő Debreczen város tulajdona, tehát ő az onnan hajtott jószág után vámot fizetni nem tartozik. A rendőrség azonban a vámösszeg tiszteresének megfizetésére ítélte azon alapon, hogy a guti erdő idegen községhez, *Mártonfalvához* tartozik, bárha Debreczen város tulajdona is, tehát úgy kell tekinteni a dolgot, mintha a jószágokat idegen területről hajtotta volna Debreczenbe. Miután itt elvi kérdés eldöntéséről van szó, nem pedig a csekély vámról, *Lichtmann* a tanácshoz felebbezett, amely legközelebb dönteni fog e kérdésben. Miután e kérdés igen sok debreczeni gazdát érdekel, kíváncsian várjuk a tanács döntését.

Nőegyleti jünialis. A debreczeni szent Erzsébet nőegylet június 4-én, szombaton a városi nagyerdőben nyári mulatságot rendez. Személyjegy 2 korona, családjegy (4 személyre) 5 korona. Jegyek kaphatók *Kontsek Géza* és *Riesz Lipót* üzleteiben. Lesz sétatangverseny, sorsolás, táncmulatság. A jótékony célú jünialis élén özv. *Várad Szabó Jánosné*, *Bethlen Sarolta* grófnő, *Csanak Józsefné* és *Wolafka Antalné* elnökök állanak. A 100 tagú táncrendező bizottságban a debreczeni aranyifjuság szerepel.

Letartóztatás az utcán. Az esti órákban *K. Erzsi*, rendőrileg többször büntetett hölgyet az utcán tartóztatta le a rendőrség. A letartóztatás nagyon kellemetlenül érintette azt a fiatal katonatisztet, akivel a csinos képű *K. Erzsi* sétált.

Méltatlanul vádolt kerékpáros. Mi is megemlékeztünk arról a feljelentésről, mely szerint *Csomor Gyula* kerékpározás közben, a *Hadházi* uton elütötte volna *Vass* nevű szatócs kis leánykáját, Ezt a feljelentést tegnap tisztázta a rendőrség. *Mile Pál* rendőrfogalmazó előtt tanuk igazolták, hogy *Csomor Gyula* nem volt részes a kis leány legázolásában. Méltatlanul vádolták meg, más kerékpáros volt a ludas, de az ismeretlen maradt.

Jolán, a kék szemű tolonoz. Tizenhat tavaszt látott már *Süveges Jolán* hajduszoboszlói leányzó, a tizenhetedikén bejött Debreczenbe, ahol ábrándos két szemét addig meregette az egyenruhát viselő férfiakra, amíg a rend éber öre is észrevette. Bekísérte és a kék szemű *Jolánt* 30 napi zárlat után haza tolonozolták, természetesen Debreczen területéről mindörökké ki is tiltották.

Igy jár a szegény ember — dohogta *Dán János* és busan sietett haza, hogy hetesi hivatalának megfeleljen.

— **A nagy dalárda** ősi szokását követve, az éjszaka folyamán több szerenádott adott. Szeretett és tisztelt elnökét, **Márk Endrét** tüntette ki az első szerenáddal. A második szerenád a dalárda igazgatójának, **P. Nagy Zoltán** zenetanárnak adta; a harmadikat a bájos **Szűcs Margit** urleánynak, ki remek előadásával többször emelte a dalos-egylet hangversenyeinek művészi sikerét; végül az egyik egyleti tagtársat, **Dankó Bélát** tisztelték meg, a ki nemreg nősült.

— **Lángba borult szállító szekér.** **Holländer** Dezső ügyvéd tegnap délután költözött a nyaralójába. A butorokkal megpakolt kocsin volt egy doboz gyufa is, a mely meggyuladt és lángra lobbantotta a kocsin elhelyezett denaturált szeszt is. Az égő kocsiról a butorok egyrészt megmenették. A **Simonffy-utcában**, a városi fogyasztási hivatalnál történt ez az eset és a fuvaros a hivatalba is befutott vizért; hol — állítólag — azt mondták neki, nemhogy vizet, de még bort sem tudnának adni neki. Csak a fogyasztási pénzeket fogadják el; de a jó emberek mégis eloltották a tüzet!

— **Ló bitangásban.** A debreczeni határban keresteti **Kishalmi László** királydaroczi gazda a bitangásba került lovát.

— **Lapunk mai számához** mellékeljük a balmazújvárosi takarékpénztár részvénytársaság körlevelét. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Elveszett zálogjegy.** **Rott Pál** hentessegéd az aranylánczáról szóló zálogjegyét elvesztette. A megtalálót kerí, szolgáltatassa be a rendőrségen.

— **Angelotti mulatója** napról-napra érdekes és változatos műsoru előadást tart a Bika szálló udvarán. Most, hogy színészeink eltávoztak az ő mulatója az egyedüli szórakozóhely vacsora után; és méltán megérdemli a mulatni vágyó közönség támogatását, nem csupán érdekfeszítő, hanem minden durva pikantiától mentes előadásaiért.

x **Valódi angol és sollingeri aczelláru különlegességek.** zsebkések ollók, borotvák, borotváló készülékek és kélekek rendkívül olcsón kaphatók **Mentze Henrik** újdonságok áruházában, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán.

TÁVIRATOK.

Az ázsiai világháború.

A Morningpost jelenti Tokióból tegnapról, hogy a japánok délután megszállták Kincsut. A japánok támadásra készülnek az oroszok ellen és megszállva tartják a várostól délre lévő magaslatokat.

A Standard jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel Kincsu bevételéről a következőket: Nagyban hozzájárult a japánok sikerült munkájához tüzéségük. A japánok szerdán hevesen kezdték ágyuzni Nangualin mellett az oroszok főerejét. Nangualin a Liaotung félsziget most leggyengébb pontja. Kincsu megtámadása csütörtökön napkeltekor kezdődött. Amikor a japánok délben Kincsut megszállták, az oroszok a dél felé fekvő magaslatokra vonultak vissza, ahol folytatták az ellenállást.

Megfutott orosz lovasság.

Tokióból jelentik, hogy Li-Hon-Jang tájékán a japán gyalogság nagyszámú orosz lovasságot megfutamított.

Port-Artúr ostromzár alatt.

Kincsu kevételevei megkezdődött Port-Artúr tényleges ostromzárata. Kincsu bevételét a japánok fényes sikerű ágyu harccsal készítették elő. Csütörtökön vívtak ezt az ágyuharcot és délben történt a sikeres tá-

madás, melylyel az oroszokat kiszorították a japánok.

Port Artúr végszükségben.

Londoni jelentés szerint igazi végszükségben van Port-Artur. Az összes fegyverfogható polgári férfiakat egyenruhába öltöztették és felfegyverezték. Három katonát, a kik a kimerültség miatt az őrálláson elaludtak, agyonlöttek. A benszorult nőket és gyermekeket pedig féladag élelemre fogták.

Az oroszok óriási vesztesége.

Ta-Gon-nig nevű szorosban a japánok az oroszokat meglepték. Az oroszok irtózatosságot szenvedtek. Állítólag 4000 halottat és sebesültet vesztettek az oroszok és ezenfelül 100 orosz fogságba került.

Pénz- és vérszivattyuzás.

Ugy a hadügyi, mint a tengerészeti albizottságaiban a delegációknak az előterjesztett javaslatokat általánosságban, mint részleteiben letárgyalták. Elfogadták. Fizethet a szegény magyar.

A trónörökös fiu gyermeke.

A Konopiszi-várkastélyból érkezett jelentés szerint a Ferencz Ferdinánd nejének, a cseh hercegnőnek fiu gyermeke született. Anya és újszülött jól érzik magukat.

Az „erős kéz“ dicsérete.

A királyhida állomáson a tisztelő főispántól a természetviszonyok felől kérdésközdött és dicsérőleg nyilatkozott, hogy most milyen „erős kezű“ a kormány.

Edvárd király, mint osztrák tábornagy.

Frigyes főherceg Londonba utazott. Edvárd királynak osztrák tábornaggyá kinevezését és a jelvényeket fogja az osztrák császár ajándékképpen átadni.

Lefokozott tartalékos hadnagy.

Frank Emil, a gyulai honvédegyalozezred kötelékébe tartozó tartalékos hadnagy ösmert ügyében, mivel a magyar vezényletről gyalázólag nyilatkozott, döntött a tiszti becsületbírság. Rangvesztésre ítélték a mocskos nyelvű hadfit.

Az oláh érsek botránya.

Budapesten az új közoktatásügyi reformjavaslat ügyében nagy értekezletet hívott össze Berzeviczy miniszter. A tanügyi értekezlet nagy botránnyal végződött. Ugyanis **Metianu** oláh érsek kijelentette, hogy nem szabad az iskolába a tiszta magyar oktatást behozni. Az iskola az ösmertek terjesztésére, nem pedig egy nyelv betanítására szolgál. A felekezeteknek ott saját anyanyelvükön kell tanítani. Az érseknek ilyen hangon folytatott beszédje nagy visszatetszést keltett, kellemetlenül hatott a miniszterre is, a jelen voltak pedig zajosan utasították vissza és — ki az érseket.

Törvénykezés.

A büntjtára tévedt ifju. Barna Gábor böszörményi lakos nincs még 20 esztendő s már is bün terheli lelkét. F. év januárius hó 15-én Lévay Bálint lakására, midőn senki sem volt otthon, behatolt a pitvarba, és onnan három véka búzát el-

vitt. A tolvaj fiut rajta kapták bünös cselekedetén. Csütörtökön délután volt a főtárgyalás, melyen 7 hónapi börtönnel, 3 évi hivatalvesztés és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésével sújtotta a bünös ifjut. A megbüntetett megfelelőbbézte az ítéletet.

Blous különlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltök áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtözsdevel szemben kaphatók, hol úgy a legszerűsebb, mint a legdiszesebb menasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltnék.

Turul és Attila

permetező gépek, kénpor fúvók

kerti-fecskendők

kerti padok

Jégszekrények

Ujdonság!

madár fészkek.

stb.

SESZTINA LAJOS

vaskereskedőnél, DEBRECZEN.

Erzsébet királyné alap. sorsjáték

FERENCZ FERDINÁND főherceg öfensége védnöksége alatt

Főnyeremény

100.000

korona érték, továbbá 10,000, 5000, 3000, 2000, 1600, 1000 K. összesen 7000 nyeremény.

Egy sorsjegy 1 korona.

Huzás ma!

Kapható Debreczenben: Szent-Királyi Tivadar, Kereskedelmi és iparbank, Közgazdasági bank, Nagytele tőzsde, Schwarz Dániel, Gróf I., és az Erzsébet Királyné sorsjáték főkezelőségénél, Budapest, V. Nádor-utca 23.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN, Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló **egyszerű és díszmunkákat.**

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben.** Kívánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

Fényképező gépek s hozzávaló kellékek. — **Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések.** — **Mindennemű utazási cikkek** és bőrárak. — Solingeni zsebkések és ollók. — **Férfi ingek, kalapok, nyakkendők**

nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat üzletében

Debreczen, városház.

Kék gálicz és Raffia háncs

legolcsóbban beszerezhető

Fritsch Károly

fűszerárú üzletében

Főter, a Bika szállodával szemben.

Ház-lebontás.

Piacz-utca 59. sz. Steinfeld-féle házban 8 év óta fennálló

fiók-üzletemet feloszlatom

az ott raktáron levő nagymennyiségű

férfi- és fiu kalapok, fehér- és színes férfiingek, gallérok és kézelők, zsebkendők, nap- és esernyők, legujabb divatu nyakkendők, férfi- és női keztyűk, uti bőröndök, pénzerszények, szivartárczák, gyermeksapkák és kalapok, francia illatszerek, nadrágtartók, harisnyák, kézelőgombok, sétapálcák, nagy szalmakalap raktárt feltűnő olcsó árban a t. vevőközönség rendelkezésére bocsájtom.

Kiváló tisztelettel

Kálnai Lipót.

A berendezés eladó.

Óra-, ékszer- és látszer üzlet helyiség áthelyezés.

Tisztelettel értesítjük t. vevőinket és a n. é. közönséget, hogy a 40 év óta fennálló üzletünket **Piacz-utca 16. szám alól Huttflész-házba, Piacz-utca 77. szám alatt levő, motor erőre berendezett**

Első Magyar Ingaóra gyárunkkal

egybekötöttük.

Készítünk és raktáron tartunk **Precision** és mindennemű **ingaórákat** a legolcsóbbtól a legdrágábig, azonfelül dus raktár mindennemű **zseb- és ébresztőórákban, arany- és ezüst ékszerekben, valamint látszerekben is.**

Minden előforduló **órajavításokat** eszközölünk, régi órák **modern órákká átalakítását** a legolcsóbban számítjuk **három évi jótállás** mellett.

A n. é. közönség becses pártfogását ezután is kérve, vagyunk tisztelettel

SERLI EDE utóda

GASPARIK ANTAL ÉS TARSA

Első Magyar Ingaóra gyárosok, ékszer- és látszer kereskedők.

Szabadalmazott önműködő

permetező-készülékek

„Syphonia“

szőlőtelepek

és komlóültetvények befecskendezéséhez,

a gyümölcsfákat károsító rovarok

a szegecs és tormáncs kiirtására,

valamint a levélbetegségek elleni védekezésre stb.

10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezők

rézüsttel is,

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül; kocsira szerelt, önműködő permetezők gyártanak és szállítanak különlegesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különlegességi gyárai által

BÉCS, II. Taborstrasse 71. sz.

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

Minden olcsó és semmi sem drága!

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Megnyilt Debreczenben, a „Bika“ szálloda mellett levő Ranunkel posztó nagykereskedő két emeletes palotájában, a **maradék áruház** a hol angol és francia ruhaszövetek, delainek, batisztok és minden elképzelhető mosó áruk, divatos blouzok, alsószoknyák, kész gyermek-ruhák és kötények óriási választékban és meglepő olcsó árban árusítatnak el. — A maradékok nagyobb része nem kereskedők ócskaságaiból, hanem a gyárak maradványából vásároltatnak össze készpénzért és így mindig a legújabb és a legdivatosabb áruk állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. **a Maradék áruház** („Bika“ szálloda mellett) (Ranunkel ház.)

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A eg kisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhetőek kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárczák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

25—30 éves hajadon vagy fiatal özvegy ösmeretségét keresem, szíves megkeresések fiatal barna jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Az írás és másolásban némileg jártas kisasszony azonnal felvétetik **Gerő József** légszesz- és vízvezeték berendezési mintaraktárában Hatvan-utca 4. Telefon 328.

Egy fiatal ügyes rőfös kereskedő segéd azonnal felvétetik a Maradék áruházban, Piacz-utca 17.

Eladó ház gyümölcsös kerttel jutányos áron Széchényi-kert 30. Ugyanott értekezhetni.

Óriási kávé behozatal és kiviteli raktár Lindenfeld J. Jenőnél, Városház-utca 2.

Svájczi órák törvényes jellel **Horváth óra művesnél** Debreczen, Hatvan-utca 2. Javítások 2 évi jótállással, pontosan szabályozt faló órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Ócska rezet a legmagasabb árban veszek. Bloxbert Simon rézöntő, Piacz-utca 40.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: »Nil«, »Amtie«, »Ramle« 100 db. 30 fillér. Legújabb diák hüvely parafás arany szópókával 30 fillér. Új King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papírkereskedésében, Dréher-söröcsarnokkal szemben.

Egy csinosan butorozott szoba külön bejárattal, Széchényi-utca 27. sz. a. kiadó.

Takarítónő alkalmazást nyerhet. Ha kis családu lakást is kaphat. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Egy csinosan berendezett külön bejárattal utcai szoba egy vagy két fiatal embernek kiadó. Simonffy-u. 19. sz. a.

Zongorák, Pianinok, Czimbalmok

és mindenféle hangszerek kaphatók **csakis**

Schmidt S.

zongora- és zenemű raktárában.

Szépség, szépítés a jóizlés követelménye!

Művésznők, artistánék, irigyelt szépsége, megszerezhető, a Debreczenben is általánosan közkedvelté vált „Matild“ szépítő szerek által. **Matild krém, Matild arczkenőcs**, a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczszőrt, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimitására 1 tégli 4 korona.

Matild arczszépítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz construálva **Matild ponder**, ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild“ műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmetique „Matilde“ mintájára alapított 1895-ben, Budapest **Matild Hajrestorer** 2 k. az őszülő haját eredeti színére vissza változtatja, nem fog! — Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszerterében.

XXIV-ik magyar királyi

jó tékonyczélú államsorsjáték

melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak **7691** nyeresége van **365,000 korona** összegben készpénzben.

Főnyeresemény 150,000 korona,

továbbá:

1 főnyeresemény	50,000 kor.	20 nyeresemény á	500 kor.
1 „ „	20,000 „	50 „ „	100 „
1 „ „	10,000 „	100 „ „	50 „
2 nyeresemény á	5,000 „	1000 „ „	20 „
5 „ „	2,000 „	6500 „ „	10 „
10 „ „	1,000 „		

Huzás visszavonhatatlanul 1904. június 30-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamint postai-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytőzsdében és váltó-üzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Simkovits Sándor

mű- és kereskedelmi kertész telepe

DEBRECZEN, Széchényi-kert 15. (A honvéd huszár kaszárnya háta megett)

Elvállalok **szőnyeg növény** kiültetését, **sírok átalakítását** és **diszítését**. — **Mennyasszonyi**, nyoszolyó lányi és bármily **alkalmi csokrokat** izléssel összeállítva a jelen kornak megfelelően a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig **a legolcsóbb árban**, továbbá **sir- és babérokoszorúk** készítését.

Levágott virág mindennap kapható.

Megrendeléseket elfogadok **telepem** és Kossuth-utcán a **virágpiaczi áruló helyen**.

Ugy helyi, mint vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan teljesítek. Szép munkára nagy gondot fordítok. Szíves pártfogást kérek.

vagyok tisztelettel

SIMKOVITS SÁNDOR,

műkertész.